

Никола Цветковић

ПИСЦИ ЗАВИЧАЈНИХ ПРОСТОРА

Јагодина
2020

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Едиција
МОНОГРАФИЈЕ

Никола Цветковић

ПИСЦИ ЗАВИЧАЈНИХ ПРОСТОРА

Јагодина
2020

Издавач

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу
Милана Мијалковића 14, Јагодина
Фондација Николе Цветковића
Владислава Бајчевића 15/16, Београд

За издавача

Проф. др Виолета Јовановић
Милан С. Димитријевић

Уредник

Доц. др Маја Димитријевић

Рецензенти

Проф. др Виолета Јовановић
Доц. др Снежана Марковић
Доц. др Бранко Илић

Дизајн корица

Проф. Слободан Штетић

Технички уредник

Владан Димитријевић

Лектура и коректура

Мср Марија Ђорђевић

Тираж

50

Штампа

Књиговезац СОРУ, Лесковац

ISBN 978-86-7604-195-4

Наставно-научно веће Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина,
одобрило је објављивање ове публикације одлуком број 01-4294/1 од 1. 12. 2020. године.

САДРЖАЈ

І ПЕСНИЦИ ЈУЖНОГ ПОДНЕБЉА	7
ПОЕТИКА ЗАВИЧАЈА И ЗАВИЧАЈНОСТИ, ЈЕЗИК И ФОЛКЛОР	9
Језичке новотворевине, фолклорно и елементи фонолошког	24
ПРОЗНО-ПОЕТСКО-ЕСЕЈИСТИЧКА КОРЕЛАЦИЈА	29
Књига као вишезначни симбол	32
Магијско начело ватре	35
Аутентичан доживљај времена и безвремености	36
ПЕЈЗАЖ ДУШЕ – ОСУНЧАЊЕ КОНЗИСТЕНЦИЈЕ	38
ТАНАНИ ЛИРИЗАМ БОРИСЛАВА ЗДРАВКОВИЋА	43
ПРЕГЛЕД ПЕСНИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА У ЛЕСКОВЦУ	45
ВЕЧНО ЉУБАВНО И ВЕЧНО ЖЕНСКО–МУШКО	47
ЗАТОЧЕНИК ТЕЛА У КОМЕ ИСПАШТА ДУША	50
ПОЕТСКИ НАДАХНУТА САОПШТЕЊА	53
СЛОВО О ВЛАДИМИРУ КРАСИЋУ	56
РЕГИОНАЛНО-ЗАВИЧАЈНО, ПИКАРСКО И ФОЛКЛОРНО У КОСТИЋЕВОМ РОМАНУ <i>ГУТЕ ЂУБРЕ</i>	58
Карактеристике пикарског и неопикарског романа	65
О ПОЕЗИЈИ СВЕТОЛИКА СТАНКОВИЋА	70
ФАУСТ СА БАБИЧКЕ ГОРЕ	73
РАЗМИШЉЕНОСТ ПРИЈАТЕЉА У КОНТРАПУНКТУ ИЛИ ВЕШТИНА СЈЕДИЊАВАЊА ВИШЕГЛАСЈА	75
Познај, самопрепознај себе!	75
Бранковско-стражиловски ток	79
ЗБИРКА ПЕСАМА КАО КЊИГА ЖИВОТА	84
ЛИРСКА ОДА СУНЦУ	86
ДОБРОДОШЛИЦА ЗА ПЕСНИКА ИСТАТКОВИЋА	91
КЊИГА ДРАГАНА РАДОВИЋА <i>ДОБРА ВОДА</i>	93
НАДАХНУТО ПЕВАЊЕ О ВОДИ	95
УЗЛЕТ С ВЕТРОВИМА	97
ЖЕНСТВЕНА ЉУБАВНА ПОЕЗИЈА	99
ПОЕТСКА И СНОВИДОВНА МАГНОВЕЊА	103
У БИЋУ ПЕСМЕ – СРЦЕ	105
ПЕСНИЧКО СТВАРАЛАШТВО ЗАВИЧАЈНИХ ПИСАЦА ЛЕСКОВАЧКОГ КРАЈА	107

Видови културног живота и сарадња у листовима	107
Први поетски прилози у Лесковачком гласнику	110
Значајне збирке стихова младих из круга Лесковачке реалке	116
ЛИТЕРАРНО И ПОЕТИЧКО У ПРВИМ НАПИСИМА ЖАКА КОНФИНА	121
СТВАРАЛАЧКО ОТИМАЊЕ СМРТИ	126
КЊИГА О ЛЕСКОВАЧКОМ ГОВОРУ	128
МЛАДАЛАЧКИ ПЕСНИЧКИ ОПИТИ	130
МОНОГРАФИЈА О КРИТИЦИ СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ	132
СТУДИЈСКИ ПОСЛЕНИЦИ – КРУПАН ДОПРИНОС СЕРГИЈА ДИМИТРИЈЕВИЋА НУМИЗМАТИЧКОЈ НАУЦИ	135
МОНОГРАФИЈА О РАДОВАНУ ДРАГОВИЋУ	139
ИСТОРИЈА СОЦИЈАЛИЗМА У СРБИЈИ	142
ПУБЛИЦИСТИЧКА АКТИВНОСТ С. ДИМИТРИЈЕВИЋА У ВРЕМЕ БАВЉЕЊА У ИНОСТРАНСТВУ, СА ОСВРТОМ НА „ПИСМА ИЗ ХОЛАНДИЈЕ”	143
КОСМОС У ЗРАЧНОМ ОБАСЈАЊУ СПЕКТРАЛНИХ ЛИНИЈА	147
СТВАРАЛАЧКА АНАЛИЗА АСТРОФИЗИКЕ СПЕКТРА	150
СТУДИЈСКИ О ОКТОБАРСКОЈ РЕВОЛУЦИЈИ – ПОЕТСКИ О ЈУЖНОЈ СРБИЈИ У ОСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ И РЕВОЛУЦИЈИ	152
Оделотворени учесници Октобарске револуције	155
Лирско о јужној Србији у ослободилачком рату	156
АРИСТОМЕН РИСТИЋ: <i>ГРДЕЛИЦА У ПЛАМЕНУ РЕВОЛУЦИЈЕ</i>	159
II НИШВИЛ И НЕБО ТОПЛИЧКЕ БОЖУРНЕ	161
МОТИВСКА ПРЕПЛИТАЊА	163
ДЕЛО О СОЦИОЛОГИЈИ РЕЛИГИЈЕ И КУЛТУРЕ	169
ЗВЕЗДАНО КОЛО ЈЕЗИЧКИХ НОВОТВОРЕВИНА	171
ЗВЕЗДАНО КОЛО СВЕПОСТОЈАЊА	172
ПЕСНИЧКА <i>СВЕТЛОСТ ЗВЕЗДА</i>	175
ИНТИМИСТИЧКА ЛИРИКА И КОСМИЧКО	178
ТОПЛИЦИ НА ИЗВОР	181
Благоје Глозић: <i>Небо Божурне</i>	181
Александар Чернов: <i>Тихо</i>	182
Воја Красић: <i>Српске љубе</i>	183
Драган Борисављевић: <i>Мале обнове</i>	184

ИВАН ИВАНОВИЋ – ФОКНЕР СРПСКОГ ЈУГА	186
Отворено питање о београдској школи приступа литератури	191
Сличности између Ивановићевих и Костићевих искустава писаца са дијалектом	205
НОВИ ДУХ МИМЕТИЧКЕ ПРОЗЕ	198
ПРИПОВЕДАЧКО ПОМЕРАЊЕ ГРАНИЦА ИЗМЕЂУ СУБЈЕКТА И СТВАРНОСТИ	200
III ПОМОРАВСКЕ ВИДНИНЕ	201
ПРИЛИЧЈЕ МИСЛИ О ПЕСНИЧКОЈ МЛАДОСТИ	205
Присен мисли, или предигра	209
Документарно-мемоарски о детињско-дечачким љубавима и писанијама	213
ПЕВАЊЕ О ФЕНОМЕНУ ЗЛА	226
ЗАР ЈЕ ПОЧЕТАК – ИСТОВРЕМЕНО И КРАЈ	229
ДРАМЕ НАШЕ ПРОШЛОСТИ И САВРЕМЕНОСТИ	232
ПЕВАЊЕ О МОРУ И СУНЦУ	234
АСТРАЛНА СИМБОЛИКА У ПЕВАЊУ ТОДОРА ПОДГОРЦА	239
ЛИРСКИ ХРОНИЧАР И АФОРИСТИЧАР	241
МОНОГРАФИЈА О ОСНОВНОЈ ШКОЛИ И ОБРАЗОВАЊУ УЧИТЕЉА	243
РЕЦЕНЗИЈА МОНОГРАФИЈЕ <i>ЖИВОТ И ДЕЛО МИЛОРАДА РАДУНОВИЋА</i>	246
КРЕАТИВНИ СТУДИЈСКИ ПОСЛЕНИК	250
РАЗМАХНУТЕ ПОЕТСКЕ ВИЗИЈЕ	252
ЗРЕЛА ИНТИМИСТИЧКА И РЕФЛЕКСИВНА ЛИРИКА	254
ПОД НЕБОМ СТИХОВА АНЕ КЕЛЕР	258
ПРИЛОЗИ	265
ФРАГМЕНТИ ЗА ИСТОРИЈУ УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА	267
ФРАГМЕНТИ ЗА ИСТОРИЈУ ДЕЧЈЕ-СТУДЕНТСКОГ ПОЗОРИШТА „СТАНИСЛАВСКИ”	267
Назнаке о активностима Дечје-студентског позоришта „Станиславски”	271
Из рада Учитељског факултета у Јагодини	273
ЗАНИМЉИВО МУЗИЧКО-ПОЕТСКО ПОСЕЛО	273
ФЕСТИВАЛ ДЕЧИЈИХ ПОЗОРИШТА СРБИЈЕ У ЛЕБАНУ ПОХВАЛЕ „СТАНИСЛАВСКОМ”	274

КЊИЖЕВНИ КЛУБ УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА ИЗ ЈАГОДИНЕ ГОСТОВАО У ЛЕСКОВЦУ	274
КЊИЖЕВНИ КЛУБ СТУДЕНАТА	274
ДОПРИНОС ПЕДАГОШКОЈ НАУЦИ	275
УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ – СТЕЦИШТЕ И УПОРИШТЕ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА	277
Верификација студијских планова и програма	279
Стање основног образовања и структура учитељског кадра	279
Вредносне оријентације студената Поморавља	279
Народно стваралаштво Поморавља	280
РАДОВИ ПРОФЕСОРА У ЗБОРНИКУ САНУ	281
Из рада Учитељског факултета у Јагодини НОВЕ АКЦИЈЕ КЊИЖЕВНОГ КЛУБА СТУДЕНАТА	281
ШИРЕЊЕ КУЛТУРНОГ ПОЉА	283
СТУДЕНТИ ВОЛЕ СТИХОВЕ И ГЛУМУ	285
КЊИЖЕВНИ КЛУБ УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА ЈАГОДИНА	287
Проф. др Милану Недељковићу, декану Учитељског факултета у Јагодини	290
НОВИ СВЕТСКИ ПОРЕДАК – У ИМЕ „СВЕТЛЕ” БУДУЋНОСТИ	291
Поводом годишњице НАТО агресије СЦЕНСКО ИЗВОЂЕЊЕ БАСНЕ „ВУК И ЈАГЊЕ – ИЛИ НАТО И ЈУГОСЛАВИЈА”	292
ЗАБАВНЕ И СЦЕНСКО-РЕЦИТАТОРСКЕ АКТИВНОСТИ	294
МУЗИЧКО-ПОЕТСКО ДЕЛАЊЕ, ХОРСКО ПЕВАЊЕ И СОНГОВИ У „РАТНОЈ ШКОЛИ”	295
СТВАРАЛАЧКО ПРИСУСТВО И УЧЕШЋЕ АРТА ВАХТОКАРИЈА МЕЂУНАРОДНА АФИРМАЦИЈА УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА	297
БЕЛЕШКА О ПЕВАЊУ МЛАДИХ	299
УМЕСТО БИОГРАФСKE БЕЛЕШКЕ	301

У монографији *Писци завичајних простора* аутор показује висок ниво књижевнотеоријске обавештености и интерпретативне креативности у тумачењу и представљању дела различитих жанрова осветљавајући стваралаштво готово свих значајнијих имена завичајног поднебља. Књигу препоручујемо за објављивање као значајан допринос истраживању поетике завичајности у српској литератури.

Проф. др Виолета Јовановић

У време глобалних опредељења ова монографија указује на важност родног краја и љубави према завичају у којој се, према Цветковићевом дубоком уверењу, крије друштвена снага и креативна енергија. Никола Цветковић је овом књигом понудио наставницима не само избор садржаја које би могли укључити у наставу српског језика и књижевности и ликовне уметности већ и кључеве за њихово тумачење.

Доц. др Снежана Марковић

Монографија *Писци завичајних простора* пружа детаљан и свеобухватан преглед делатности писаца различитих жанрова, постављених по периферији српског културног простора. Аутор успева да оствари увид у читав један, добрим делом занемарен, свет нашег уметничког и научног стваралаштва, често потцењен од стране критике и недовољно укључен у магистралне токове српске књижевности и културе.

Доц. др Бранко Илић